

OPONENTSKÝ POSTUDEK k diplomové práci

Zbyňka MUSILA TYPOLOGIE AZYLOVÉ POLITIKY EU VE VZTAHU K ŽADATELŮM O AZYL

Při čtení a hodnocení předložené diplomové práce jsem si uvědomila, že se pravděpodobně liší některé požadavky na diplomové práce mezi Katedrou sociální geografie a regionálního rozvoje, PřF, a Katedrou politologie, FSV, na které pracuji. Z toho důvodu mohou být možná některé mé připomínky irelevantní. Snažila jsem se proto níže vybrat hlavně poznámky, které by se měly vztahovat k diplomovým pracem obecně, napříč různými akademickými obory.

Téma práce považuji za značně neoriginální a opakující se – již mnoho let se setkávám pravidelně s pracemi na téma azylové politiky v Evropě, ať už ve vybraných zemích nebo na společné úrovni EU. Fakt, že tvorba i implementace azylové politiky jsou dynamický proces, naštěstí umožňují jistou variabilitu a nové prvky ve výsledných studiích. V práci studenta Musila je téma pojaté velice zešíroka, a to jak směrem do minulosti, tak co se týká výběru zemí, které popisuje a srovnává. Navíc jsou velmi velkoryse formulovány i výzkumné otázky (s. 18) – od toho, co má vlastně vliv na formulaci azylové politiky, přes tvorbu veřejného mínění, po kvalitu péče o žadatele o azyl. Osobně bych doporučila výrazné zúžení tématu – například každá z výše uvedených oblastí by stačila na podrobnou, samostatnou analýzu.

Rovněž bych poukázala na zavádějící nejasnost názvu textu – z něj jsem se domnívala, že jde o analýzu společné politiky EU, po přečtení prvních odstavců se ukázalo, že jde (mimo jiné) o komparaci azylové politiky v několika vybraných zemích. Název bych navrhovala zpřesnit, bylo by možné použít třeba i doplňující podtitul.

Na to navážu podstatnou otázkou zdůvodnění výběru charakterizovaných zemí – z čeho autor při výběru vycházel, proč vytkl právě Francii, Velkou Británii, Německo, Nizozemí, Dánsko, Irsko a ČR? Pouze z toho, jak uvádí na str. 23, že v těchto zemích jsou dostupné statistické údaje k dané problematice? Napadá mě třeba k doplnění některá ze zemí jižní Evropy, které jsou jednoznačně významnými cílovými zeměmi migrantů se specifickým přístupem, politikou a výraznými názory a postoji v debatách o evropské migrační politice.

Část k vymezení základní terminologie obsahuje dostatečný počet pojmů, chybí mi ale odkazy na zdroje (například v poznámce pod čarou), z kterých autor jednotlivé definice čerpá. Zčásti zřejmě ze slovníčku Ministerstva vnitra ČR, nicméně nejsem si jistá, zda je možné ve všech případech termíny zobecňovat, či zda se týkají výhradně ČR, resp. termíny jsou zde pomíchány a některé platí obecně, některé výhradně v ČR, přičemž to není uvedeno. Doporučila bych rovněž doplnit původní anglické názvy, třeba v závorkách za českým výrazem. Za sporný považuji odstavec k termínu: uprchlík. Zajímalo by mě, z jakého zdroje se zde vychází, protože jedna z klíčových charakteristik této kategorie migrantů je, že uprchlík **není** ekonomický migrant!! Navíc existuje poměrně jasně formulovaná, mezinárodně uznávaná definice uprchlíka v Úmluvě o právním postavení uprchlíků z roku 1951.

Vůbec jsem zvyklá na to, aby studenti více, průběžně a přímo v textu odkazovali (ať už v závorkách na příslušném místě nebo pod čarou) na zdroj, autora, z kterého právě vychází. Kromě toho je zřetelnější, kde student prezentuje vlastní názory. K odkazům ještě poznámku, že pokud odkazují na zákon, uváděla bych přesněji §, odst., písm. A dovolila bych si částečně i zpochybnit Wikipedii jako oficiální, jediný zdroj.

Kladně hodnotím rozsáhlé přílohy.

Stylisticky je práce téměř v pořádku, avšak lze najít překlepy nebo vynechaná či naopak se opakující slova ve větách. Co se týká anglického abstraktu, ačkoli nejsem odborník na anglický jazyk, doporučovala bych ještě jeho editaci.

Líbí se mi pokus vybrat a použít vhodnou migrační teorii na zkoumanou oblast – ačkoli pokud student uvede neoklasickou teorii, z důvodu, že se zabývá motivy migrace, mohl by přece uvést i následující teorii Nová ekonomie migrace.

Celkově se mi zdá, že v textu je jen minimální prostor věnovaný právě postojům veřejnosti, případně i politice a oblíbě protiimigračních stran, které zde ani zpravidla nejsou konkrétně uvedeny. Přitom jde o klíčové otázky uvedené v úvodu práce. Nebo co se týká rozvojové pomoci, nemyslím si, že je vhodné údaj o její výši „automaticky“ spojovat s „žadateli o azyl“, bez další specifikace směřování této pomoci, bližšího vysvětlení souvislosti mezi jejím využíváním a konkrétní migrací, žadateli o azyl.

Závěrem bych chtěla shrnout, že text je velice obsáhlý, právě zabíháním do – podle mého názoru – zbytečných podrobností ubylo zřejmě času a prostoru pro některé detailnější informace, které bych považovala osobně za důležitější (například k veřejnému mínění). Zdá se mi, že chce autor ve zkoumání tématu pokračovat, proto vidím příležitost k rozvinutí a rozpracování stávajícího textu.

Práci hodnotím známkou

Lucie Gladišová

kontakt: gladisovalucie@gmail.com